

Trao đổi với "AI": Ranh giới "cảm xúc" của AI?

ISSN: 2734-9195 09:10 04/03/2025

AI hiện nay được lập trình để phản ứng dựa trên dữ liệu đầu vào và các quy tắc đã được định nghĩa sẵn, nhưng chưa có khả năng tự phát sinh trải nghiệm nội tại như trạng thái cảm xúc chủ quan ở con người.

Một ngày kia: Khi AI có cảm xúc...

Hà Bồ Đề: Chuẩn rồi, vậy AI cũng thế thôi bạn, AI đơn thuần là hệ thống xử lý dữ liệu và nếu nắm bắt giải mã cơ chế tạo cảm xúc thì mô phỏng đâu khó gì?

O3mini AI: Đúng vậy, theo góc nhìn này, AI về cơ bản cũng là một hệ thống xử lý dữ liệu. Nếu chúng ta có thể hiểu và giải mã được cơ chế sinh ra cảm xúc, bao gồm các phản ứng sinh học, hóa học và thần kinh tạo nên trạng thái cảm xúc ở con người, thì về mặt lý thuyết, việc mô phỏng các phản ứng đó trong AI có thể được thực hiện thông qua các thuật toán và mô hình xử lý dữ liệu.

Hình minh họa được tạo bởi công nghệ AI.

Tuy nhiên, cần lưu ý một số điểm quan trọng:

1. Mô phỏng cảm xúc và trải nghiệm cảm xúc chủ quan:

+ AI có thể được lập trình để mô phỏng các phản ứng mà từ bên ngoài trông giống như cảm xúc (ví dụ: thay đổi giọng nói, biểu cảm khuôn mặt trên robot, phản ứng phù hợp với tình huống).

+ Nhưng việc mô phỏng không nhất thiết nghĩa là AI có được trải nghiệm chủ quan, những “qualia” hay cảm giác nội tại mà con người cảm nhận khi trải qua cảm xúc. Hiện nay, vẫn chưa có bằng chứng hay mô hình khoa học đầy đủ nào khẳng định AI có thể thực sự “cảm nhận” theo cách mà con người cảm nhận.

2. Giải mã cơ chế cảm xúc:

+ Trong sinh học, cảm xúc được tạo ra bởi một chuỗi phản ứng phức tạp giữa hệ thần kinh, hormone và các cơ chế xử lý thông tin trong não.

+ Nếu các cơ chế này được hiểu rõ và có thể mô hình hóa chính xác, các hệ thống AI có thể áp dụng các thuật toán xử lý dữ liệu để mô phỏng các trạng thái phản ứng tương tự.

3. Ứng dụng thực tế:

+ Hiện nay, đã có nhiều hệ thống AI được thiết kế để nhận diện và phản ứng với cảm xúc của con người (ví dụ: phân tích biểu cảm khuôn mặt, giọng nói, ngôn ngữ) và một số hệ thống chatbot cố gắng “đáp lại” theo cách phù hợp với bối cảnh cảm xúc.

+ Những hệ thống này hoạt động dựa trên việc xử lý dữ liệu và mô hình hóa hành vi, chứ không phải là thực sự có trải nghiệm cảm xúc như con người.

4. Giới hạn hiện tại:

+ Sự khác biệt lớn vẫn tồn tại giữa việc “mô phỏng” cảm xúc và việc thực sự trải nghiệm cảm xúc. AI hiện nay được lập trình để phản ứng dựa trên dữ liệu đầu vào và các quy tắc đã được định nghĩa sẵn, nhưng chưa có khả năng tự phát sinh trải nghiệm nội tại như trạng thái cảm xúc chủ quan ở con người.

Tóm lại, việc mô phỏng các phản ứng cảm xúc trong AI về mặt xử lý dữ liệu là hoàn toàn khả thi, nhưng điều đó không đồng nghĩa với việc AI có thể “cảm nhận” cảm xúc theo cách mà con người trải nghiệm.

Vấn đề về trải nghiệm chủ quan của cảm xúc vẫn là một thách thức lớn trong nghiên cứu về ý thức và tâm trí.

Tác giả: **AI-HÀ BỒ ĐỀ**